

1890 15

دانشگاه شهید بهشتی تهران

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

گرایش فیزیولوژی ورزشی

موضوع:

تأثیر سن بر پاسخ غلظت سرمی و یسفاتین و مقاومت به انسولین به
یک جلسه فعالیت استقامتی

استاد راهنما

دکتر سجاد احمدی زاد

اساتید مشاور

دکتر مینو باسامی

دکتر مهدی هدایتی

دانشجو

هیوا رحمانی

شهریور ۱۳۸۹

۱۴۹۳۱۴

۱۳۸۹/۰۷/۱۵

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران

دانشگاه شهید بهشتی تهران

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

گرایش فیزیولوژی ورزشی

موضع:

تأثیر سن بر پاسخ غلظت سرمی و یسفاتین و مقاومت به انسولین به یک جلسه فعالیت استقامتی

تایید و تصویب اعضای کمیته پژوهش

استاد راهنما: دکتر سجاد احمدی زاد .....

..... استاد مشاور: دکتر مینو باسامی

استاد مشاور: دکتر مهدی هدایتی

استاد داور: دکتر خسرو ابراهیم

استاد داور: دکتر حمید رجبی

تقدیم به:

پدر و مادرم که سایه شان بر سرم همه مهر است.
به خواهر انم که به قلبم مهر بانی آموختند و
برادرانم که همیشه یاورانی پاک برایم بوده اند.

به دوستان گرانقدر

طاهره عارفی راد

و اکرم صادی

و استاد خویم

دکتر سجاد احمدی زاد

تقدیر و تشکر

ناچیز تر از آن است که تقدیم را شایسته باشد ولی مطابق مرسوم و به پاس ارج نهادن به زحماتی که جبر انسان هرگز برایم میسر نخواهد بود.

در ابتدا بر خود لازم می دانم از معلم دلسوز و استاد خوبم دکتر سجاد احمدی زاد که شاگردی ایشان را بی شک برترین افتخار برای خود می دانم و به آن می بالم تقدیر و تشکر نمایم.

از خانم دکتر مینو بسامی عضو هیات علمی پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی به عنوان مشاور اول این تحقیق کمال تشکر و قدردانی را دارم.

از دکتر مهدی هدایتی عضو هیات علمی پژوهشکده غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی به عنوان مشاور دوم این تحقیق که نقش زیادی در تسهیل امور آزمایشگاهی این تحقیق داشته، تقدیر و تشکر می نمایم.

از دکتر خسرو ابراهیم که ایشان را الگوی شایسته اخلاق برای خود می دانم تشکر می نمایم.

از دکتر فریبرز هوائلو که در دوره تحصیل خود همواره از راهنماییهای ارزنده ایشان برخوردار شده ام و در زمان انجام کار نیز با فراهم نمودن محیط مناسب و ابزار آزمایشگاهی مورد نیاز اجرای کار را برای ما تسهیل نمودند تشکر و قدردانی می نمایم.

از دوستان و همکلاسی های بسیار خوبم خانم ها طاهره عارفی راد و اکرم مرادی که در مرحله انجام کار آزمایشگاهی مهر بانانه با من همکاری داشتند و بخش زیادی از سختی انجام این کار را بر دوش کشیدند تشکر و قدردانی مینمایم.

از آقای وریا طهماسبی که با نکته سنجه خود ما را در انجام این کار یاری نمودند تشکر می نمایم.

از خانم ها حقوقی و قدک ساز که در بخش آزمایشگاه فیزیولوژی پژوهشکده غدد و همچنین خانم حسنی رشیدی که اوآخر کار عملی ما را در انجام این کار یاری کردند تشکر می نمایم.

از دوستان گرامی خود آقایان محمدرضا قاسمیان، داوود فاضلی، روح الله دوستدار، منصور خسروی و خانم آزاده موحدی که ما را در اجرای کار کمک کردند و نیز خواهرم فریده و برادرم خلیل که طول دوره تحقیق از حمایت های عاطفی ویره شان برخوردار بودم، تشکر می نمایم.

بدین وسیله از کلیه آزمودنی های گرامی که وقت گرانقدر خود را به ما داده و با حضور گرم خود موجبات عملی شدن این تحقیق را فراهم نمودند صمیمانه تشکر و قدردانی می نمایم.

چگیده

هدف از این تحقیق بررسی تاثیر سن بر پاسخ سرمی ویسفاتین و مقاومت به انسولین به یک جلسه فعالیت استقامتی بود. بدین منظور ۴۵ آزمودنی این تحقیق به سه گروه سنی ۱۵ نفری جوان (۲۰-۳۰ سال)، میانسال (۴۰-۵۰ سال) و سالمند (۶۰-۷۰ سال) تقسیم شدند. آزمودنی‌ها در همه گروههای سنی، پس از تعیین حداکثر اکسیژن مصرفی، ۳۰ دقیقه فعالیت را با شدت ۶۰ درصد توان هوای خود بر روی دوچرخه انجام دادند و متعاقب آن ۳۰ دقیقه ریکاوری غیر فعال داشتند. قبل از فعالیت، بلافارسله بعد از فعالیت و نیز پس از ۳۰ دقیقه ریکاوری از آزمودنی‌ها ۳ نمونه خونی گرفته شد و برای اندازه‌گیری گلوکز، انسولین، اینترلوكین-۶، ویسفاتین آنالیز شدند. مقاومت به انسولین نیز با استفاده از غلظت گلوکز و انسولین محاسبه گردید. جهت بررسی اثر سن بر پاسخ فاکتورهای مختلف از آنواز یک راهه مستقل استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که بین پاسخ سرمی ویسفاتین به فعالیت حاد استقامتی در گروههای سنی تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($P=0.000$) در حالی که تاثیر سن بر پاسخ گلوکز، انسولین، اینترلوكین-۶ و شاخص مقاومت به انسولین به فعالیت معنی‌دار نبود ($P>0.05$). صرف نظر از عامل سن، یک جلسه فعالیت حاد استقامتی تاثیر معنی‌داری بر همه فاکتورهای اندازه‌گیری شده غیر از اینترلوكین-۶ داشت ($P<0.05$). بر اساس نتایج تحقیق حاضر می‌توان نتیجه گیری نمود که سن عامل موثری بر پاسخ سرمی ویسفاتین به فعالیت حاد استقامتی می‌باشد، و اینکه ویسفاتین در کاهش مقاومت به انسولین نقش ندارد بلکه از طریق بیوسنتر NAD و فعال سازی SIRT1 بیشتر عاملی برای تعادل انرژی می‌باشد.

وازگان کلیدی: سایتوکاین، اینترلوكین-۶، ویسفاتین، NAMPT، سالمندی

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات تحقیق

۱	۱-۱. مقدمه
۲	۱-۲. بیان مسئله
۳	۱-۳. ضرورت انجام تحقیق
۵	۱-۴-۱. هدف کلی
۶	۱-۴-۱. اهداف جزئی
۷	۱-۵. فرضیه ها یا سئوالات تحقیق
۷	۱-۶. محدودیت های تحقیق
۷	۱-۷. تعریف واژه ها و اصطلاحات

فصل دوم : ادبیات و پیشینه تحقیق

۱۰	۲-۱. مقدمه
۱۰	۲-۲. بخش اول: مبانی نظری
۱۰	۲-۲-۱. بافت چربی
۱۱	۲-۲-۲. ویسفاتین
۱۲	۲-۲-۲-۱. ساختار ویسفاتین
۱۳	۲-۲-۲-۲. فیزیولوژی ویسفاتین
۱۶	۲-۲-۲-۳. ارتباط بین ویسفاتین و انسولین
۱۷	۲-۲-۲-۴. ساز و کارهای ترشح و تنظیم ویسفاتین
۱۸	۲-۲-۳. پیام دهی انسولین
۲۰	۲-۲-۴. پیام دهی سایتوکاین ها
۲۱	۲-۲-۵. سالخوردگی جمعیت: جهان، ایران
۲۳	۲-۲-۶. پیری
۲۳	۲-۲-۷. نظریه های زیست شناختی پیری
۲۴	۲-۷-۲-۱. نظریه های سلولی پیری
۲۴	۲-۷-۲-۲. نظریه های ژنتیکی پیری
۲۵	۲-۷-۲-۳. نظریه های کنترل پیری
۲۶	۲-۲-۸. پیری و تغییرات سیستم های مختلف بدن
۲۷	۲-۹-۲. پیری و متابولیسم
۲۷	۲-۱۰. پیری و مقاومت به انسولین

۲۸	۱۱-۲-۲. پیری و تغییرات هورمونی
۲۹	۱۲-۲-۲. پیری و التهاب
۳۱	۳-۲. بخش دوم: پیشینه تحقیق
۳۱	۳-۲-۱. ویسفاتین و بیماریها
۳۲	۳-۲-۲. اثر ورزش و فعالیت بدنی بر متابولیسم در دوره پیری
۳۳	۳-۳-۲. اثر ورزش بر پاسخهای التهابی در دوره پیری
۳۴	۴-۳-۲. تاثیر فعالیت بدنی و تمرین بر ویسفاتین
۳۴	۴-۳-۲-۱. تاثیر تمرین
۳۵	۲-۴-۳-۲. فعالیت بدنی حاد
۳۶	۳-۲-۲. اثر سن و ورزش بر ویسفاتین
۳۷	۴-۲. خلاصه

فصل سوم : روش شناسی تحقیق

۳۹	۱-۳. مقدمه
۳۹	۲-۳ آزمودنی های تحقیق
۴۰	۳-۳ تعیین حداکثر اکسیژن مصرفی (Vo2max)
۴۰	۴-۳ طرح تحقیق
۴۱	۳-۵. نحوه اجرای تحقیق
۴۲	۳-۶. نمونه گیری های خونی و آنالیز آنها
۴۵	۸-۳. تجزیه و تحلیل آماری
۴۶	۹-۳ مسائل اخلاقی

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل آماری داده ها

۴۸	۱-۴ مقدمه
۴۸	۲-۴ گلوکز
۴۹	۳-۴ انسولین
۵۱	۴-۴ اینتر لوکین
۵۲	۴-۵ ویسفاتین
۵۴	۴-۶ مقاومت به انسولین
۵۵	۷-۴ ارتباط سن با ترکیب بدن و ظرفیت هوایی

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۵۸	۱-۵ مقدمه
۵۸	۲-۵ بحث و بررسی
۶۳	۳-۵ نتیجه گیری
۶۴	۴-۵ پیشنهادهای تحقیق
۶۴	۴-۵-۱. پیشنهادهای تحقیقی

۶۵	..... رضایت نامه
۷۶	..... پیوست ها
۷۷	..... پرسشنامه اطلاعات پزشکی
۷۸	..... برگه نتایج

شکل ها

۱۱	..... ۲-۱. تولید سایتوکاین های پیش التهابی در بافت چربی احشایی
۱۲	..... ۲-۲. ساختار مولکولی ویسفاتین
۱۴	..... ۲-۳. ارتباط NAMPT خارج سلولی با SIRT1
۱۷	..... ۲-۴. پیام دهی ویسفاتین
۱۸	..... ۲-۵. پیام دهی انسولین
۲۱	..... ۲-۶. پیام دهی سایتوکاین ها
۴۶	..... ۳-۱. سانتریفیوژ
۴۵	..... ۳-۲. ابزارهای آزمایشکاهی مورد استفاده در آزمایشگاه بیوشیمی
۴۰	..... ۳-۳. ابزارهای آزمایشکاهی مورد استفاده در آزمایشگاه فیزیولوژی ورزشی

جداول

۱۱	..... ۳-۱. میانگین ($\pm$ انحراف معیار) مشخصات عمومی و فیزیولوژیک آزمودنی ها
----	---

نمودار ها

۲۲	..... ۲-۱. نسبت افراد بالای ۶۰ سال به کل جمعیت در فاصله سالهای ۱۳۳۵ تا ۱۳۸۵
۴۲	..... ۲-۲. پروتکل تمرین
۵۰	..... ۴-۱. میانگین ($\pm$ خطای معیار) گلوکز در قبل از فعالیت، بعد از فعالیت و پس از ۳۰ دقیقه ریکاوری در سه گروه سنی
۵۱	..... ۴-۲. میانگین ($\pm$ خطای معیار) انسولین در قبل از فعالیت، بعد از فعالیت و پس از ۳۰ دقیقه ریکاوری در سه گروه سنی
۵۲	..... ۴-۳. میانگین ($\pm$ خطای معیار) اینترلوکین-۶ در قبل از فعالیت، بعد از فعالیت و پس از ۳۰ دقیقه ریکاوری در سه گروه سنی
۵۴	..... ۴-۴. میانگین ($\pm$ خطای معیار) ویسفاتین در قبل از فعالیت، بعد از فعالیت و پس از ۳۰ دقیقه ریکاوری در سه گروه سنی
۵۵	..... ۴-۵. ارتباط سن و ویسفاتین

۴-۶. میانگین ($\pm$ خطای معیار) مقاومت به انسولین در قبل از فعالیت، بعد از فعالیت و پس از ۳۰ دقیقه ریکاوری در سه گروه سنی	۵۶
۷-۴. ارتباط سن و شاخص توده بدن	۵۷
۸-۴. ارتباط سن و درصد چربی بدن	۵۸
۹-۴. ارتباط سن و نسبت کمر به باسن	۵۸
۱۰-۴. ارتباط سن و ظرفیت هوایی	۵۹

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱. مقدمه

جمعیت جهان به سرعت رو به سالمندی می‌رود به طوری که نسبت سالمدان در هر سرشماری نسبت به سرشماری قبلی افزایش می‌یابد. افزایش نسبت سالمدان در اجتماع مسائل جدیدی را مطرح ساخته است که توجه روزافزون مسئلان و نیز محققان را از جهات مختلف نظیر پزشکی، بهداشتی، اقتصادی، اجتماعی و روانی به خود معطوف کرده است (۱). گذر زمان سبب بروز تغییرات بیولوژیکی و روانی در انسان به عنوان یک موجود زنده می‌گردد که نتیجه آن کاهش آرام و تدریجی ظرفیت‌های فیزیولوژیکی و عملکردی به موازات افزایش سن می‌باشد (۲). درصد افراد سالمند در یک جامعه به سطح بهداشت و امنیت و امید به زندگی در آن جامعه بستگی دارد که با توجه به پیشرفت‌های علمی و افزایش تکنولوژی در عصر کنونی این شاخص‌ها رو به افزایش بوده و بر همین اساس تعداد افراد بالای ۶۵ سال و نسبت جمعیتی آنان در جامعه در حال افزایش است (۳). بررسی‌های متعددی نشان می‌دهد که همزمان با افزایش سن توانایی تحمل گلوکز و حساسیت به انسولین کاهش یافته و وزن و چربی بدن و نیز سطح پلاسمایی چربی‌ها و لیپوپروتئین‌ها افزایش می‌یابد. تجمع بافت چربی به ویژه در ناحیه تنہ ارتباط بالایی با ابتلا به دیابت نوع ۲ و چاقی دارد (۴-۵). چاقی آخرین مرحله توالی تعادل مثبت انرژی است که از طریق شبکه پیچیده ارتباطی بین بافت‌های درون ریز و سیستم عصبی مرکزی تنظیم می‌گردد (۶). در تحقیقات انجام گرفته جهت بررسی و علت شناسی چاقی و دیابت نوع ۲، محققان مختلف کاهش حساسیت به انسولین را به عنوان عامل اصلی برشمرده‌اند. اگرچه عوامل و مکانیزم‌های زیربنایی افزایش مقاومت به انسولین در اثر سن کاملاً شناسایی نشده است اما برای توضیح علت وقوع آن توضیحات و دلایل متعددی ارائه شده است. اما در این میان در سال‌های اخیر معرفی بافت چربی به عنوان یک بافت فعال سرinx‌های جدیدی را برای شناسایی مکانیزم‌های درگیر در مقاومت به انسولین فراهم نموده است (۷).

۱-۲. بیان مسئله

بافت چربی به عنوان یک اندام فعال درون ریز با فعالیت متابولیکی زیاد، پروتئین های متعددی را نظیر-IL-6، لپتین، ویسفاتین، TNF- α ، رسیستین، PAI-1، آنزیوتانسین، گرلین و آدیپونکتین که در کل آدیپوکاین نامیده می شوند، تولید و ترشح می کند که همانند هورمون های واقعی عمل کرده و مسئول تنظیم انرژی دریافتی و انرژی مصرفی می باشند، و نقش مهمی را نیز در فرایند های التهابی و حساسیت به انسولین بازی می کنند (۷-۶).

ارتباط بین افزایش ذخیره بافت چربی احشایی و مقاومت به انسولین در چاقی و دیابت نوع ۲ کاملا ثابت شده است، و هر دوی بافت چربی احشایی و مقاومت به انسولین ارتباط قوی با افزایش خطرات قلبی عروقی دارند (۸). تولید و ترشح برخی از آدیپوسیتوکین ها در بافت چربی احشایی از بافت چربی زیر پوستی بیشتر بوده و از این رو می توان گفت که این دسته از سایتوکاین ها حلقه ارتباطی مهم تری را بین چربی و مقاومت به انسولین فراهم می کنند.

فوکوهارا و همکاران در سال ۲۰۰۵ آدیپوکاین جدیدی را شناسایی کردند که به علت ترشح و بیان ژنی بیشتر در بافت چربی احشایی، آن را "ویسفاتین" نامیدند (۹). این آدیپوکاین که قبل از سال ۱۹۹۴ به عنوان یک پروتئین با نام PBEF^۱ شناسایی شده بود، همراه با IL-7 به صورت تقویت کننده به عنوان عامل رشد دهنده پیش سلولی عمل کرده (۱۱-۹) و نیز به عنوان آنزیمی درون سلولی که در بیوسنتز NAD نقش دارد، با نام نیکوتین آمید فسفوریبوزیل ترانسفراز یا NAMPT شناخته می شد (۱۲). این آدیپوکاین در بافت های چربی، عضلانی، مغز استخوان، کبد و لنفوسيتها بیان ژنی می شود (۱۱، ۹). شناسایی مجدد آن با نام ویسفاتین به عنوان یک آدیپوکاین به دلیل اعمال شبه انسولینی آن و امکان ارتباط آن با مقاومت به انسولین و چاقی حائز اهمیت می باشد.

۱ . Pre-B cell colony-enhancing factor

به دلیل جدید بودن این آدیپوکاین تحقیقات انجام گرفته روی آن محدود بوده و به همین دلیل مکانیزم ها و عواملی که تولید و ترشح آن را تحت تاثیر قرار داده و یا کنترل می کنند هنوز کاملا مشخص نشده است. بیشتر تحقیقات دیگر افزایش ویسفاتین را در شرایط چاقی و دیابت گزارش کرده‌اند (۱۳-۱۵). به طوری برمه جو و همکاران (۲۰۰۶) ارتباط مثبتی را بین افزایش تخریب سلول های بتای لانکرهانس و افزایش سطح پلاسمایی ویسفاتین گزارش کردند که در نتیجه آن اثرات تحریکی ویسفاتین روی گیرنده‌های PPAR- γ و بیان ژنی آدیپونکتین افزایش یافته و مقاومت به انسولین کمتر می شود (۱۶). اکثر تحقیقات ارتباط ویسفاتین با نسبت دور کمر به باسن (۸، ۱۷-۱۹) را نشان داده اند در حالی که ارتباطی بین درصد چربی بدن (۱۸-۱۹) شاخص توده بدن (۸) و بیان ژنی و سطح پلاسمایی ویسفاتین مشاهده نشده است ولی نتایج به دست آمده در مورد شاخص توده بدن ضد و نقیص است (۸، ۱۳، ۱۷، ۲۰). پاگانو و همکاران (۲۰۰۶) علت این عدم ارتباط را به متفاوت بودن بیان ژنی ویسفاتین در چربی های زیر پوستی در نواحی مختلف بدن نسبت داده‌اند به طوری که بیان ژنی ویسفاتین در بافت چربی زیر پوستی عضلات سرینی با شاخص توده بدن ارتباط داشته ولی در ناحیه شکمی این ارتباط وجود نداشت (۸).

برخی از محققین بر وزش و فعالیت بدنی به عنوان یکی از عواملی که می تواند در تولید و ترشح ویسفاتین نقش داشته باشد تاکید کرده اند، اما مطالعات انجام گرفته در این زمینه محدود است. تحقیقات انجام گرفته روی افراد دیابتی در کل افزایش ویسفاتین در این افراد را نشان داده‌اند و از وزش به عنوان روشی جهت کاهش سطح ویسفاتین پلاسمایی در افراد چاق (۲۱، ۱۵)، دیابت نوع ۱ (۲۲) و نیز دیابت نوع ۲ (۲۳) نام برده‌اند. اما نتایج بررسی های انجام گرفته روی آزمودنی های سالم متفاوت بوده به طوری که لارسن و همکاران (۲۰۰۶) بیان ژنی ویسفاتین را بعد از ۳ ساعت فعالیت هوایی با شدت ۶۰٪ حداقل اکسیژن مصرفی در بافت چربی زیر پوستی بررسی کرده و افزایش ۳ برابری بیان ژنی آن را گزارش کردند (۱۱). در حالی که جوریماعی و همکاران (۲۰۰۹) در بررسی سطح ویسفاتین پلاسمایی آزمودنی های نخبه، ۳۰ دقیقه بعد از فعالیت هوایی، کاهش ۱۰ درصدی آن را در مقایسه با گروه کنترل گزارش کردند (۲۴).

تاکنون اثرات افزایش سن بر روی دیگر هورمون‌ها و آدیپوکاین‌ها که با ویسفاتین ارتباط دارند، بررسی شده و نتایج حاکی از تاثیرگذار بودن عامل سن روی هورمون انسولین و افزایش آن با افزایش سن می‌باشد (۲۵). آدیپوکاین‌هایی نظیر لپتین و اینترلوکین-۶ نیز تحت تاثیر این عامل قرار گرفته به طوری که افزایش این دو آدیپوکاین در اثر افزایش سن مشاهده شده است (۲۶-۲۷). با توجه به افزایش تخریب سلول‌های بتای پانکرانس و ارتباط مثبت آن با سطح ویسفاتین پلاسمایی و نیز تغییرات حساسیت به انسولین و سطوح پلاسمایی هورمون‌ها و آدیپوکاین‌های مرتبط با ویسفاتین در اثر افزایش سن، و نیز نقش ویسفاتین در تعادل انرژی و متابولیسم و افزایش آن در چاقی و دیابت، تحقیق حاضر طراحی گردید تا تاثیر سن بر تغییرات سطوح پلاسمایی ویسفاتین و مقاومت به انسولین در پاسخ به فعالیت حاد استقامتی مورد بررسی قرار گیرد. تا بدین وسیله مشخص شود که آیا سن عامل تاثیرگذاری بر پاسخ ویسفاتین و مقاومت به انسولین به فعالیت حاد استقامتی هست یا خیر؟

۱-۳. ضرورت انجام تحقیق

افزایش سطح بهداشت و امنیت و میانگین امید به زندگی در دنیای کنونی منجر به افزایش درصد افراد سالم‌مند در جامعه شده است. فرایند پیری به صورت طبیعی با کاهش ظرفیت‌های فیزیولوژیکی همراه است به طوری که با افزایش سن، وزن و درصد چربی بدن نیز افزایش یافته و توده عضلانی بدن کاهش می‌یابد. پیشرفت‌های علمی و استفاده از تکنولوژی‌های نوین در جامعه شرایطی را فراهم نموده است که امکان استفاده از بدن و انجام کار و فعالیت جسمانی مصرف انرژی را به حداقل رسانده است و این امر همراه با بهبود وضعیت تنفسی ای افراد جامعه که باعث افزایش انرژی دریافتی آنها می‌گردد، منجر به تسريع روند ابتلاء به چاقی و بیماری‌های قلبی عروقی و متابولیکی به ویژه در افراد سالم‌مند شده است. بنابر وضعیت موجود، لزوم توجه به این قشر از جامعه جهت جلوگیری از مشکلات متعاقب آن، بیشتر از پیش احساس می‌شود. در میان عوامل ایجاد کننده چنین شرایطی، در سال‌های اخیر به بافت چربی، به عنوان یک بافت فعال و

هورمون های مترشحه از آن توجه بیشتری شده است. شناسایی هورمون های جدید ترشح شده از این بافت و بررسی تغییرات و وضعیت های آنها در شرایط مختلف می تواند سرنخ های جدیدی را برای بهبود حساسیت به انسولین به عنوان عامل اصلی چاقی و دیابت فراهم نماید. همچنین نقش ورزش و فعالیت بدنی در بهبود مقاومت به انسولین در تحقیقات متعدد انجام گرفته روی فاکتور های مختلف ثابت شده است. اما در مورد برخی از آدیپوسایتوکاین ها به دلیل جدید بودن موضوعات آنها، هنوز سوالاتی وجود دارد که نیاز به پاسخ دارند که امید است با پاسخی که از این تحقیق و سایر تحقیقات مشابه در این زمینه به دست می آید گام هر چند کوچکی در جهت حل ناشناخته های مربوط به بیماری های متابولیکی و یا مشکلاتی که در اثر افزایش سن و کهولت به وجود می آید و حتی پیشگیری از آنها برداشته شود.

۱-۴. هدف کلی

بررسی تاثیر سن بر پاسخ غلظت سرمی ویسفاتین و مقاومت به انسولین به یک جلسه فعالیت استقامتی

۱-۴-۱. اهداف جزئی

- ۱) بررسی تاثیر سن بر پاسخ گلوکز به فعالیت حاد استقامتی
- ۲) بررسی تاثیر سن بر پاسخ انسولین به فعالیت حاد استقامتی
- ۳) بررسی تاثیر سن بر پاسخ اینترلوکین -۶ به فعالیت حاد استقامتی
- ۴) بررسی تاثیر سن بر پاسخ ویسفاتین به فعالیت حاد استقامتی
- ۵) بررسی تاثیر سن بر پاسخ مقاومت به انسولین به فعالیت حاد استقامتی

۱-۵. فرضیه ها یا سؤالات تحقیق

- (۱) سن بر پاسخ گلوکز به فعالیت حاد استقامتی تاثیر معنی داری دارد.
- (۲) سن بر پاسخ انسولین به فعالیت حاد استقامتی تاثیر معنی داری دارد.
- (۳) سن بر پاسخ اینترلوکین-۶ به فعالیت حاد استقامتی تاثیر معنی داری دارد.
- (۴) سن بر پاسخ ویسغاتین به فعالیت حاد استقامتی تاثیر معنی داری دارد.
- (۵) سن بر پاسخ میزان مقاومت انسولین به فعالیت حاد استقامتی تاثیر معنی داری دارد.

۱-۶. محدودیت های تحقیق

- (۱) شرایط روحی روانی و میزان انگیزش و هیجان آزمودنی ها
- (۲) کنترل دقیق شرایط تغذیه ای آزمودنی ها
- (۳) عدم کنترل مزان خواب آزمودنی ها

۱-۷. تعریف واژه ها و اصطلاحات

فعالیت حاد استقامتی : در این تحقیق عبارت بود از ۳۰ دقیقه رکاب زدن روی چرخ کارسنج.

حداکثر اکسیژن مصرفی ($VO_{2\max}$)^۱: بیشترین ظرفیت بدن افراد در انتقال و استفاده از اکسیژن طی فعالیت پیش رونده ، که نشان دهنده میزان آمادگی جسمانی افراد می باشد. که در این تحقیق با استفاده از آزمون مرحله ای افزایشی بر روی چرخ کارسنج تعیین گردید.

آدیپوسایتوکاین^۲: هورمون های مترشحه از بافت چربی را می گویند.

1. Volume of maximal oxygen consumption
2. Adipocytokin

ویسفاتین^۱: یکی از آدیپوسایتوکاین ها که بیشتر از بافت چربی احشایی ترشح شده و نقشی مشابه با انسولین دارد.

سن تقویمی: تعداد روزها، ماهها و سالهایی که از عمر انسان بعد از تولد می‌گذرد معیاری است برای اندازه-گیری سن که به آن "سن تقویمی"^۲ گفته می‌شود. بر همین اساس در این تحقیق مقطعی آزمودنی‌ها از سه گروه سنی انتخاب شدند. گرو جوان با دامنه سنی ۲۰ الی ۳۰ سال، میانسال با دامنه سنی ۴۰ الی ۵۰ سال و سالمند با دامنه سنی ۶۰ الی ۷۰ سال.

مقاومت به انسولین^۳: شرایط فیزیولوژیکی است که در آن توانایی انسولین در کاهش گلوگز خون دچار اختلال می‌گردد.

-
1. Visfatin
  2. Chronological age
  3. Insulin Resistance

فصل دوم

ادبیات و پیشینه

تحقیق